

Особливості управління товарними запасами ТОВ «Епіцентр-К»

Марія Черноморець

*здобувачка IV курсу, спеціальності 073 «Менеджмент»,
освітньої програми «Комерційна логістика»,
e-mail: chernomoretsmo@krok.edu.ua*

Ірина Мала

*Науковий керівник:
старший викладач кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: IrynaMB@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-0773-5336*

Актуальність дослідження. Комерційна робота в торгівлі являє собою велику сферу оперативно-організаційної діяльності торгових організацій і підприємств, спрямованої на здійснення процесів купівлі-продажу товарів для задоволення попиту населення й отримання прибутку. Товарні запаси є значною складовою комерційної діяльності. Управління товарними запасами в роздрібній ланці припускає їхнє нормування, оперативний облік і контроль за їхнім станом, а також їхнє регулювання в залежності від кон'юнктури ринку. Вони повинні формуватися у відповідності з попитом, а їхній рівень повинен забезпечувати безперебійне задоволення потреб кінцевих споживачів. Успішна робота по управлінню товарними запасами дозволяє приймати своєчасні комерційні рішення по їх нормалізації, уникаючи при цьому уповільнення оборотності товарів і збільшення витрат, зв'язаних з їх збереженням.

Проблемою дослідження є формування й підтримка товарних запасів, їх величини повинна бути на такому рівні, який би дозволив забезпечити безперебійну торгівлю кожним товаром за умов мінімальних витрат, тому визначена проблема є актуальною.

Об'єктом дослідження є процес організація комерційної діяльності з управління товарними запасами.

Предметом дослідження: є процес управління товарними запасами на підприємстві «Епіцентр К».

Метою дослідження є розкриття теоретичних основ управління товарними запасами підприємства та проведення практичного аналізу управління товарних запасів на прикладі діяльності приватного ТОВ «Епіцентр К».

Для досягнення мети дослідження в роботі поставлено та вирішено наступні завдання:

- аналіз наукових джерел щодо сутності і змісту процесу формування товарних запасів, щодо оцінки ефективності управління товарними запасами;
- збір та систематизація інформації відносно особливостей управління товарними запасами на підприємстві «Епіцентр К»;
- розробити рекомендації щодо покращення комерційної діяльності «Епіцентр К».

Інформаційна база досліджень. Питання управління товарними запасами

підприємств вивчали такі вітчизнані науковці, як М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, А.М. Герасимович, С.Ф. Голов, З.В. Гуцайлюк, В.І. Єфіменко, В.П. Завгородній, З.В. Задорожний, М.В. Кужельний, А.М. Кузьмінський, І.В. Любезна, Л.В. Нападівська, І.І. Пилипенко, М.С. Пушкар, І.І. Сахарцева, В.В. Сопко, Л.К. Сук, Т.О. Тарасова, Н.В. Чебанова та інші. Також інформаційною базою дослідження були законодавчо-нормативні акти, наукові статті фахових видань, фінансова, організаційна та статистична звітність ТОВ «Епіцентр К».

Методологія дослідження. У роботі використовуються методи та засоби економіко-статистичного та логістичного аналізу, економічного прогнозування, узагальнення, групування та порівняння.

Етапи та результати дослідження. На першому етапі дослідження здійснювали аналіз наукових джерел щодо змісту процесів формування та управління товарними запасами.

Встановили, що товарні запаси - це частина товарного забезпечення, що є сукупність товарної маси процесі руху її зі сфери виробництва, у сферу споживання [1].

Товарні запаси являються основним ресурсом торговельних компаній. Якість управління ними впливає на показники прибутковості та ліквідності даних суб'єктів господарювання. Як свідчить практика, різноманітні мережі мають чітко встановлені правила щодо обслуговування клієнтів та нормалізовані правила викладування товарів в торговельних залах, але не мають узагальненої політики управління товарними запасами. В результаті – одні магазини мають дефіцит ходових позицій асортименту, а інші – мають їх надлишок, який накопичується на складі. Звичайно, система управління товарними запасами допоможе виявляти проблемні місця, вчасно перекидати товар з однієї торговельної точки до іншої, щоб він не лежав на складі, а був швидко реалізований, що призведе до покращення показників ефективності управління запасами.

Управління товарними запасами – складна система заходів, спрямована забезпечити максимально високий рівень обслуговування покупців з мінімізацією витрат, пов'язаних із утриманням запасів підприємством [2].

Для покращення логістичної діяльності підприємств їм слід раціонально управляти товарними запасами. Торгове підприємство повинно вдосконалювати систему складського зберігання товарів до моменту їх реалізації, що дозволить зменшити втрати від завантажувально-розвантажувальних робіт. Управління запасами зводиться до двох основних напрямків: періодичність поповнення запасів та обсяги закупівлі. Кожне торговельне підприємство намагається мати якомога ширший асортимент товарних запасів, щоб задовольнити потреби покупців. Підприємству торгівлі необхідно мати запаси товарів, достатні для швидкого виконання всіх замовлень клієнтів. Однак, це в свою чергу, призводить до зростання витрат на зберігання товарних запасів та до зниження рентабельності. Через це слід визначати оптимальний розмір запасів, що дозволить приймати рішення щодо періодичності замовлення партій товарів, визначати їх кількість та вирішувати поточні проблеми, пов'язані з управлінням

товарними запасами.

На другому етапі дослідження нами була проаналізована компанія «Епіцентр К» - національна мережа сучасних будівельно-господарських гіпермаркетів, з широким асортиментом товарів за європейськими стандартами обслуговування. Діяльність ТОВ «Епіцентр К» не лише високо прибуткова і рентабельна, але й має високі темпи зростання. Організаційна схема товаропостачання гіпермаркету «Епіцентр К» задовільна. Вона добре продумана і раціональна, однак потребує вдосконалення.

Для вдосконалення діяльності гіпермаркету «Епіцентр К» були запропоновані рекомендації щодо поліпшення процесу управління поставками, торговельного обслуговування покупців та розвитку рекламної діяльності. Для вдосконалення системи товаропостачання була розроблена комплексна схема формування замовлення на поставку, спрощена процедура замовлення та укладання договорів з одночасним підвищенням оперативності і застосуванням індивідуального підходу до кожного контракту, використання новітніх інформаційних технологій, удосконалювання претензійної роботи. Процес торговельного обслуговування покупців було запропоновано поліпшити через розробку концепції магазину (системи планування і обстановки), а також через розширення спектру послуг, що надаються покупцям мережею гіпермаркетів «Епіцентр К». І для розвитку рекламної діяльності було рекомендовано використання декількох інформаційних носіїв, а також розробка стратегії рекламної діяльності.

Практична значущість результатів дослідження. В результаті дослідження нами було доведено, що управління товарними запасами є складовою комерційної діяльності формування товарного запасу має свою специфіку, на його впливають такі фактори як тип і розмір торговельної точки, як умови товаропостачання, як чисельність населення, як транспортні умови і наявність конкурентів. Основними принципами нормування товарних запасів є оптимальність, надійність, науковість, реальність та ефективність. Основною метою управління товарними запасами є формування й підтримка їх величини на такому рівні, який дозволяє забезпечити безперебійну торгівлю кожним товаром за умов мінімальних витрат. Для досягнення цієї мети керівники або менеджери підприємства повинні вести облік товарних запасів, визначити, скільки треба зберігати запасів, коли розміщувати замовлення та скільки замовляти одиниць товару за один раз. Від керівників і менеджерів торговельного підприємства потрібне вміння не лише визначати необхідну величину запасів, але й розробляти графіки постачань, розраховувати оптимальні партії нових замовлень, добиватися ув'язки обсягу продажів із величиною запасів, за необхідності організовувати складування запасів, брати до уваги вимоги логістики та маркетингу, постійно проводити фінансовий аналіз потреб у запасах, розраховувати витрати, пов'язані із запасами, та враховувати політику у сфері цін.

Ключові слова: товарні запаси; процес управління товарними запасами; ефективність.

Список використаних джерел

1. Олініченко К. С. Концептуальна модель управління товарними запасами на підприємствах роздрібної торгівлі. *Бізнес-інформ*. 2014. № 9. С. 224–229.
2. Вишнеvsька О. А. управління товарними запасами на підприємствах роздрібної торгівлі. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-2810/> (дата звернення: 21.04.2022).